

ЛІТЕРАТУРА

1. Witte J. God's Joust, God's Justice: Law and Religion in the Western Tradition / John Witte. – Wm. B. Eerdmans Publishing [UK], 2006. – 498 p.
2. Бачинин В.А. Мартин Лютер о свободе и рабстве воли : к интеллектуальной истории Реформации / В.А. Бачинин // Свободная мысль. – 2012. – № 3/4(1632). – С. 130–139.
3. Иванова О.Ю. Проект реформы канонического права в контексте ранней королевской Реформации в Англии: 1529–1553 гг. : дис. канд. историч. Наук : код специальности 07.00.03. / О.Ю. Иванова ; Смоленск. гос. ун-т. – Смоленск, 2006. – 215 с.
4. Лютер М. К христианскому дворянству немецкой нации об улучшении христианского состояния / М. Лютер // Избранные произведения. – СПб. : Андреев и согласие, 1994. – С. 55–119.
5. Лютер М. О рабстве воли / М. Лютер // Избранные произведения. – СПб. : Андреев и согласие, 1994. – С. 185–382.
6. Лютер М. О светской власти / М. Лютер // Избранные произведения. – СПб. : Андреев и согласие, 1994. – С. 131–163.
7. Оріховський-Роксолан С. Напучення королеві польському Сигізмунду-Августу Станіслава Оріховського-Роксолана [Електронний ресурс]. – Режиму доступу : http://litopys.org.ua/old14_16/old14_08.htm#or1.

Н.Н. Крестовская. Реформация церкви и реформа права (к 500-летию Виттенбергских тезисов Мартина Лютера). – Статья.

Аннотация. В статье проанализированы правовые и политические составляющие учения Мартина Лютера, прослежено их влияние на становление современного государства и современного права.

Ключевые слова: Мартин Лютер, Реформация, светское право, каноническое право.

N. Krestovska. Reformation churches and law reform (500 anniversary of Martin Luther Wittenberg theses). – Article.

Summary. The article analyzes the legal and political components of Martin Luther's doctrine and their impact on the formation of the modern state and modern law.

Key words: Martin Luther, Reformation, secular law, canon law.

УДК 343.2

О.О. Мавед,

кандидат медичних наук,

доцент, доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики,

Міжнародний гуманітарний університет,

м. Одеса, Україна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ

Анотація. У процесі взаємовідносин медичного працівника та пацієнта збільшилася кількість випадків порушення закону медичним працівником. Це пов'язано з тим, що в Україні, в деяких випадках, відсутні критерії оцінки медичної діяльності.

Ключові слова: права пацієнтів, злочини, охорона здоров'я, медичні працівники, кримінальна відповідальність.

Актуальністю теми є розробка проблеми злочинності у сфері охорони здоров'я у зв'язку зі збільшенням випадків неякісного виконання своїх професійних обов'язків, що призводить до погіршення стану здоров'я.

Дослідженням даної проблеми займалися М.І. Авдеев, А.І. Акопов, Ю.П. Аленин, В.А. Галай, Л.Г. Дунаєвська, А.Н. Красиков, А.А. Мохов, І.О.Нікітіна, І.Ф. Огарков, В.Л. Попов, М.В. Салтєвський, А.П. Солов'єв, І.Я. Сенюта, Ю.Д. Сергеев, С.Г. Стеценко. Право людини у сфері охорони здоров'я – положення, передбачені нормативно-правовими актами, гарантуючі охорону здоров'я та надання ква-

ліфійованої, своєчасної медичної допомоги. Право на охорону здоров'я, як невід'ємне право, є одним із важливіших прав та свобод громадян, є об'єктом як українського законодавства, так і міжнародного. Це право закріплено в ст.25 «Загальної декларації прав людини», в Уставах Всесвітньої організації охорони здоров'я, ст. 12 «Міжнародного пакта про соціальні, культурні права». Основоположними національними документами, гарантуючими громадянам право на здоров'я, є: Конституція України, Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та інші. Головна мета демократичної правової держави – здоров'я нації, здоров'я майбутнього покоління [1]. Право на здоров'я – одне з можливих проявів людини, забезпечуючих біологічне та соціальне функціонування в сучасному суспільстві.

Турбота про здоров'я завжди була однією з важливіших соціальних завдань. Політика України у сфері охорони здоров'я спрямована на підвищення якості медичної допомоги, профілактику захворюваності, зниження рівня захворювання, а також на захист прав громадян, їх законних інтересів під час отримання медичної допомоги, попередження злочинів [2, с. 13]. У країнах, де досягнуто високий рівень матеріального та соціального забезпечення громадян, дійсне забезпечення права людини на охорону здоров'я та медичну допомогу як одного з основних прав не залежить від його конституційного закріплення. У нашій країні право на здоров'я вперше було закріплено в Конституції Союзу Радянських Соціалістичних Республік, прийнятій на позачерговій сесії Верховної Ради СРСР дев'ятого скликання 7 жовтня 1977 року. Підняття права на здоров'я на конституційний рівень стало поштовхом до його подальшого розвитку і вдосконалення. Право на здоров'я може бути реалізовано і захищено в повному обсязі лише в справді правовій державі [4, с. 207]. Міжнародно-правові акти («Загальної декларації прав людини», «Міжнародний пакт про соціальні, культурні права», «Європейська соціальна хартія», «Міжнародний біль про права людини», «Європейська конвенція про права людини») та інші зобов'язують країни до соціальної орієнтації їх діяльності, забезпечення «другого покоління» прав людини, без чого в наш час неможливо нормальний розвиток суспільства [5, с. 56]. Признання здоров'я як одного із соціально-економічних прав людини відбулося на конференції ООН із міжнародного устрою, яке проходило в Сан-Франциско у 1945 році. Устав ВООЗ – перший міжнародний документ, в якому формулюється право на здоров'я. Основним джерелом права в області охорони здоров'я України є Закон України «Основи законодавства про охорону здоров'я», прийнятий в 1992 році. Цей Закон визначає принципи охорони здоров'я, права, обов'язки пацієнта та медичного персоналу, основи організації та керівництва охороною здоров'я, гарантії здійснення медико-соціальної допомоги [7, с. 450–462].

В Україні у зв'язку з політичною, економічною та соціальною кризою сформувався розрив між теорією та практикою прав людини, прав пацієнта. Права, закріплені законодавче, фактично не реалізуються в житті, тому ними фактично неможливо користуватися. Серед порушених прав пацієнтів можливо виділити:

- 1) неуважне відношення до пацієнта на всьому етапі лікувального процесу;
- 2) порушення права пацієнта на отримання інформації про стан здоров'я, методи діагностики та лікування;
- 3) ненадання або неякісне надання медичної допомоги;
- 4) проведення медичного експерименту без згоди людини.

Наприклад, застосування високоєфективних, але дуже «агресивних» ліків; методик діагностики та лікування. З одного боку, ліки необхідні хворій людині, а з другого боку, мають деяку небезпеку, іноді призводять до росту фактів заподіяння шкоди здоров'ю пацієнта в процесі лікування. Відсутність правової регламентації нових методів лікування визиває труднощі в юридичній оцінці дій медичних працівників. У зв'язку із цим ускладнюється завдання слідчих органів із рішення питань, які виникають на різних етапах розслідування злочинів. У медичній практиці існує корпоративність, тому іноді розкриттю злочинів перешкоджає необ'єктивність судово-медичної експертизи. Експерти «прикривають» медичних працівників, відносно яких проводиться розслідування. Недостатня ефективність кримінально-правових норм, неякісна робота правоохоронних органів провокує зростання злочинності серед медичних працівників. Ці обставини негативно відображаються на превентивній ролі кримінального законодавства.

Офіційної статистики порушення прав пацієнтів, скоєних медичними працівниками, фактично не існує. Але деякі дані про стан злочинності у сфері охорони здоров'я дають ЗМІ, звертання громадян до правоохоронних органів, але органи охорони здоров'я ретельно приховують ці данні. Усе це сприяє криміналізації процесу та росту злочинності в даній сфері.

Законодавчо закріплені права не реалізуються або порушуються у зв'язку з прогалинами в законодавстві України. Забезпечення прав у сфері охорони здоров'я можливо при жорсткому й чіткому

регулюванні механізму гарантій цих прав. Механізм правового регулювання захисту прав людини – профілактика порушень та боротьба з ними, притягнення порушників до юридичної відповідальності. Незважаючи на розвиток медицини, з'являється все більше злочинів, які вчиняються медичними працівниками. Право на охорону здоров'я людини є найбільш цінним об'єктом кримінального права, у зв'язку із чим кримінальний кодекс має значну кількість норм, передбачає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду здоров'ю. Порушення здоров'я дуже тяжко підлягає відновленню, характеризується підвищеною суспільною небезпечністю, призводять до втрати здоров'я пацієнта, тому однією з важливіших завдань кримінального права є розробка таких методик, за допомогою яких держава зможе ефективно протидіяти злочинам проти життя та здоров'я людини [3, с. 89]. Недостатність коштів в українській медицині на фінансування охорони здоров'я вражає. На душу населення в Україні на рік виділяється менше ніж 34,6 дол. США при 3773 доларів, які виділяються в США (в 110 разів більше), і 1472 доларів – в Німеччині. Але це та реальність, яка лежить в основі багатьох причин порушень законів у нашій країні. У бідній країні не може бути багаті медицини.

Табл. 1

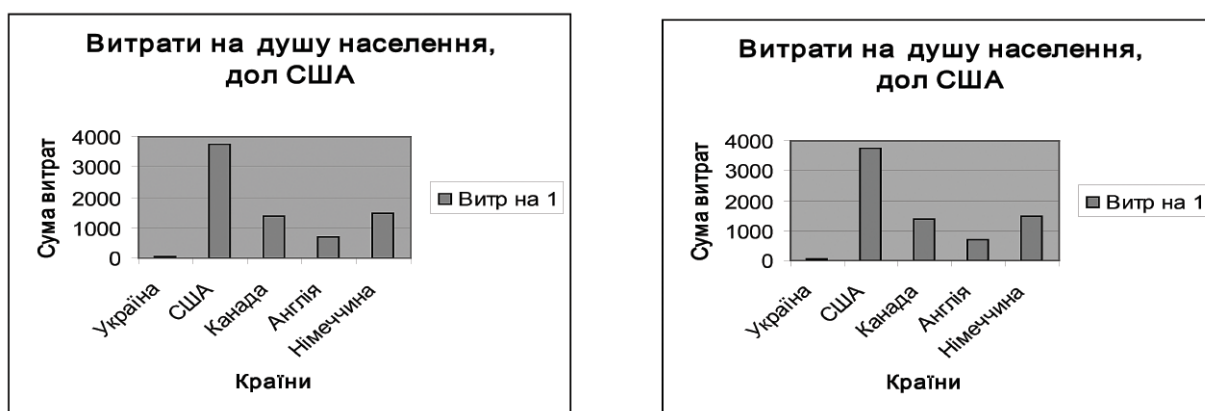
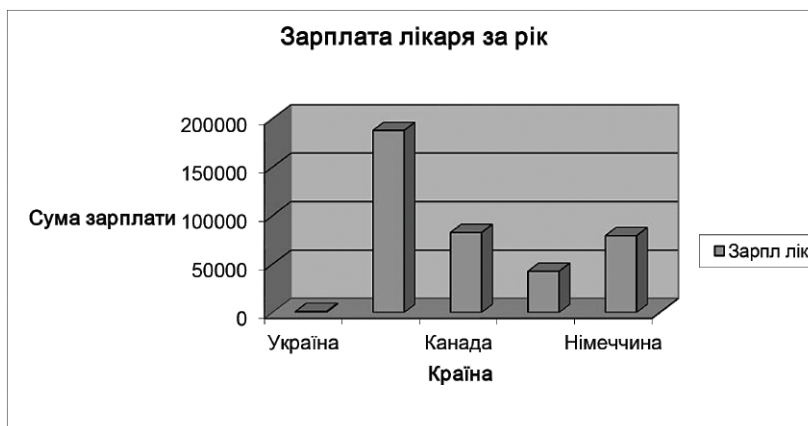

Табл. 2

Заробітна плата лікаря в Україні менше зарплати лікаря в США в 180 разів за умов обслуговування однакової кількості хворих. Дефекти надання медичної допомоги у вигляді пізньої діагностики, неправильного лікування, несвоєчасної госпіталізації приводить не тільки до тривалого розладу здоров'я пацієнтів, але стійкої втрати працездатності і до летального фінішу. Дефекти в організаційній і тактико-стратегічній сферах діяльності лікувальних закладів перевищують над дефектами в діагностичній і лікувально-профілактичних сферах. У значній кількості галузеві стандарти не виконуються лікарями. Дефекти надання медичної допомоги носять постійний характер, допускаються на різних етапах лікувального процесу в одного пацієнта. Притягнення медичного працівника до юридичної відповідальності викликає труднощі у зв'язку з наявністю одного з проблемних питань кримінального права – дифе-

ренціації кримінальної відповідальності медичних працівників. Злочинність у сфері охорони здоров'я складає сукупність злочинів, які посягають на суспільні відносини в області реалізації прав громадян на охорону здоров'я та медичну допомогу. Вона включає: професійні злочини працівників сфери охорони здоров'я; службові злочини працівників сфери охорони здоров'я; злочини, за які медичні працівники притягуються до кримінальної відповідальності на загальних підставах [7, с. 262]. Розкриття даного виду злочинів дуже низьке. Подібна ситуація складається у зв'язку зі складністю визначення правової оцінки діянням медичних працівників. Рівень розвитку держави оцінюється не тільки по рівню розвитку економіки, промисловості, а ще й по рівню здоров'я, захворюваності, тривалості життя громадян і кількості злочинів у сфері охорони здоров'я. Для досягнення високого рівня здоров'я, зниження кількості злочинів у сфері охорони здоров'я держава зобов'язана турбуватися про свою націю. Для зниження рівня злочинності в даній сфері в першу чергу необхідне вдосконалення законодавства. У людей, незалежно від соціального статусу, кольору шкіри, релігії, політичних поглядів, повинна бути можливість користуватися всіма досягненнями медицини й отримувати кваліфіковану своєчасну медичну допомогу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28.06.1996 р.
2. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р.
3. Галай В.А. Способы защиты прав пациентов в Украине: Научно-практическое пособие / В.А. Галай. – К. : КНТ, 2009. – 72 с.
4. Красиков А.Н. Преступления против права человека на жизнь / А.Н. Красиков. – Саратов : изд. Саратов. Ун-та, 1999 г. – 284 с.
5. Сенюта И.Я. Медицинское право: право человека на охрану здоровья / И.Я. Сенюта. – М. : Астролябия, 2007 – 224 с.
6. Стеценко С.Г. Медицинское право / С.Г. Стеценко. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2004. – С. 84–137.

Е.О. Мавед. Некоторые вопросы уголовной ответственности медицинского работника за нарушение прав пациентов. – Статья.

Аннотация. В процессе взаимоотношений медицинского работника и пациента увеличилось количество случаев нарушения закона медицинским работником. Это связано с тем, что в Украине, в некоторых случаях, отсутствуют критерии оценки медицинской деятельности.

Ключевые слова: права пациентов, преступления, здравоохранение, медицинские работники, уголовная ответственность.

O. Maved. Some questions of criminal liability of medical officer for violating the rights of patients. – Article.

Summary. In the process of the relationship between the medical worker and the patient, the number of cases of violation of the law by a medical worker has increased. This is due to the fact that in Ukraine, in some cases, there are no criteria for assessing medical activities.

Key words: patients' rights, crimes, health care, medical workers, criminal liability.